

Folklore del Glussanès**La llegenda i la geologia****Per Josep M. Puchades**

Damunt l'ànima senzilla del poble, ingenu i fàcilment impressionable, és curiós de notar com influeixen, arreu de la terra, els efectes majestuosos i admirables que es deixen observar i fruit sovint per un esperit amant de la contemplació de bells espectacles. Ací són uns avencs i coves profunds, que deixen entreveure un llarg enfilall de misteris i fantasies; en altre lloc seran las frondoses bosquíries impenetrables, on hi nien una pila de bèsties fabuloses i éssers extraordinaris; ara veurem les aigües tranquil·les d'un llac que guarden en el seu fons tot un seguit de contalles i històries inversemblants, o bé el corrent bramador de la torrentera que descriu amb paraules indesxifrables unes visions sublimes i ignorades; a vegades és la contemplació d'unes formes naturals rares i capricioses, talment com obrades per artífex extraordinaris, que suggereixen comentaris populars ben típics i expressius.

A Catalunya en tenim bones mostres d'aquestes belleses naturals, monuments magnífics, que són un dels atractius més marcats en les nostres excursions. Al seu voltant, les faules i tradicions, narracions i contalles que el poble hi ha bastit, són encara un encís més a copsar i recollir, i serveixen a l'ensem per a conèixer el seu caràcter i la seva psicologia, endevinades clarament en aquesta mostra de la seva fecunda imaginació. És un fet evident i notable encara avui dia, sortosament pels que estimen el folklore i coneixen el seu valor i interpretació, que, malgrat l'avenç experimentat en la cultura de la nostra població, són encara avui ben vives moltes d'aquestes belles rondalles i llegendes; altrament, no cal exigir llur desaparició per tal com bona part d'elles són ben compatibles amb un grau d'instrucció elevat, i no es pot negar la influència en la puritat dels costums, que exerceixen moltes d'altres.

Encara, doncs, està força arrelada en la nostra població, principalment en els nuclis rurals, la llarga i valuosa aplega que és un llegat preciós deixat per unes centúries de la nostra història. Hom escolta moltes vegades la nostra gent rural parlar de les fades i encantats, de gojes i fantasmes i altres